

Գրանցված
22.02.2011
11010048

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ

Հ Ր Ա Մ Ա Ն

№ 1005-Ն

07. 12

2019

ՆԱՍՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐԴԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 1210 «ՄԵՏԱԴՆԵՐԻ ՄԵՆԱՆԻՎԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՄ ԳԱՏՈՑՆԵՐԻ ԵՎ ԳԾԵՐԻ ԿՐԱ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ «ՆԱՍՈՍ» ՈՐԱԿԱՆՈՐՄԱՆ ԳԵՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԶԱԹՈՐՈՇԻՉԸ ԳԱՏՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ ԳԴ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՈՒՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱՍԱՐԱՐԻ 2009Թ. ԶՈՒԽԻ 13 Ի N 629 Ն ԳՐԱՄԱՆԸ ՉԵՐՅԱԼ ՃԱՆՉԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասին» ԳԳ օրենքի 16-րդ հոդվածի 2-րդ կետի, «Իրավական ակտերի մասին» ԳԳ օրենքի 75-րդ հոդվածի պահանջներով և հիմք ընդունելով ԳԳ ԿԳ նախարարի 2009թ. մայիսի 12-ի «Նախնական և միջին մասնագիտական կրթության պետական կրթական չափորոշիչների և ուսումնամեթոդական փաստաթղթերի վերաբերյալ փորձագիտական եզրակացություն տալու նպատակով ստեղծվող ոլորտային հանձնաժողովների կազմը՝ ըստ մասնագիտական խմբերի հաստատելու մասին» N 445-Ա/Ք հրամանով հաստատված ոլորտային հանձնաժողովների փորձագիտական եզրակացությունը.

Գ Ր Ա Մ Ա Յ ՈՒ Մ Ե Մ

1. Գաստատել նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա» մասնագիտության «Խառատ» որակավորման պետական կրթական չափորոշիչը՝ համաձայն հավելվածի:
2. Չեղյալ ճանաչել ԳԳ ԿԳ նախարարի 2009թ. հուլիսի 13-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա» մասնագիտության պետական կրթական չափորոշիչը հաստատելու մասին» N 629-Ն հրամանը:
3. Նախարարության աշխատակազմի նախնական և միջին մասնագիտության կրթության վարչությանը (պետ՝ Ա. Աղբալյան) և օրենսդրության և իրավաբանական վարչությանը (պետ՝ Ս. Գրիգորյան)՝ սահմանված կարգով հրամանը ներկայացնել ԳԳ արդարադատության նախարարություն՝ պետական գրանցման:
4. Գրամանի կատարման հսկողությունը հանձնարելու նախարարի տեղակալ Ա.Ավետիսյանին:

Ա. ԱՇՈՏՅԱՆ

**ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՅԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ
1210 «ՄԵՏԱՂՆԵՐԻ ՄԵԽԱՆԻԿԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՄ ՀԱՍՏՈՑՆԵՐԻ և ԳԾԵՐԻ ՎՐԱ»
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ «ԽԱՌԱՏ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉ**

ԳԼՈՒԽ 1

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՅԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 1210 «ՄԵՏԱՂՆԵՐԻ ՄԵԽԱՆԻԿԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՄ ՀԱՍՏՈՑՆԵՐԻ և ԳԾԵՐԻ ՎՐԱ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ «ԽԱՌԱՏ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

1. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա» մասնագիտության «Արհեստավոր» որակավորման աստիճանի «Խառատ» որակավորումը հաստատված է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2008թ. հունիսի 31-ի «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006թ. հունվարի 12-ի N 73-Ն որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու մասին» N 838-Ն որոշմամբ:
2. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա վրա» մասնագիտության «Խառատ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի յուրացումն իրականացվում է ուսուցման առկա և դրսեկության (էքստեռն) ձևերով:
3. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա վրա մասնագիտության « Խառատ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի յուրացման համար Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2008թ. հունիսի 31-ի «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006թ. հունվարի 12-ի N 73-Ն որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու մասին» N 838-Ն որոշմամբ սահմանվում են ուսումնառության հետևյալ նորմատիվային ժամկետները.
 - 1) կրթության առկա ձևով`
 - ա. միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթության հիմքով` 1 տարի,
 - բ. հիմնական ընդհանուր կրթության հիմքով առանց միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթություն ստանալու` 1 տարի,
 - գ. հիմնական ընդհանուր կրթության հիմքով` ավագ դպրոցի կրթական ծրագրի հետ համատեղելու դեպքում` 3 տարի,
 - 2) դրսեկության (էքստեռնատ) ձևով ուսուցման տևողությունը համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007թ. սեպտեմբերի 6-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական հիմնական կրթական ծրագրերի հեռավար (դիստանցիոն) և դրսեկությամբ (էքստեռնատով) ուսուցման կարգերը հաստատելու մասին» N 1028-Ն որոշմամբ սահմանված կարգի որոշում է ուսումնական հաստատությունը:
4. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա վրա» մասնագիտության «Խառատ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրը միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթության հիմքով և հիմնական

ընդհանուր կրթության հիմքով յուրացնող ուսանողի ուսումնական բեռնվածության նվազագույն ծավալը 1368 ժամ է, առավելագույն ծավալը՝ 2322 ժամ: Հիմնական կրթական ծրագիրը հիմնական ընդհանուր կրթության հիմքով՝ ավագ դպրոցի կրթական ծրագրի հետ համատեղելու դեպքում ուսումնառության տևողությունն ավելանում է 104 շաբաթով:

ԳԼՈՒԽ 2.

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՅԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 1210 «ՄԵՏԱՂՆԵՐԻ ՄԵԽԱՆԻԿԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՄ ՀԱՍՏՈՑՆԵՐԻ և ԳԾԵՐԻ ՎՐԱ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ «ԽԱՌԱՏ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

5. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա» մասնագիտության «խառատ» որակավորմամբ մասնագետը կարող է իրականացնել հետևյալ զբաղմունքները.

1) Հանձնարարված գծագրերի, էքիզների կամ տեխնոլոգիական փաստաթղթերի համաձայն մետաղական և ոչ մետաղական նյութերի մեխանիկական մշակում և մեքենամասերի պատրաստում՝

ա. առանձին տեղակայված խառատային հաստոցներով,

բ. հոսքային գծերում տեղակայված խառատային հաստոցներով:

6. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա» մասնագիտության «խառատ» որակավորմամբ շրջանավարտը իր մասնագիտական գործունեության ընթացքում պետք է իրականացնի հետևյալ պարտականությունները.

1) նախապատրաստել և սպասարկել աշխատատեղը,

2) ուսումնասիրել գծագրեր, էքիզներ և տեխնոլոգիական փաստաթղթեր,

3) աշխատանքային գործիքների ընտրություն, նախապատրաստում և տեղադրում հաստոցի վրա,

4) մշակվող մեքենամասի կամ նախապատրաստվածքի տեղակայում հաստոցի վրա,

5) նյութերի մշակումը հաստոցի վրա, ստացված դետալի համապատասխանության ստուգում:

ԳԼՈՒԽ 3.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՅԱՆՋՆԵՐ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՅԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ «1210 «ՄԵՏԱՂՆԵՐԻ ՄԵԽԱՆԻԿԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՄ ՀԱՍՏՈՑՆԵՐԻ և ԳԾԵՐԻ ՎՐԱ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ «ԽԱՌԱՏ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՆԿԱՏՄԱՍԲ

7. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա» մասնագիտության «խառատ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրը շրջանավարտի համար պետք է ապահովի՝

1) ժամանակակից անհատի և քաղաքացու ձևավորման պահանջներին համապատասխան ազգային և համամարդկային մշակույթի ու պատմության վերաբերյալ գիտելիքների յուրացում, դրանք մասնագիտական գործունեության ընթացքում կիրառելու հնարությունների ձևավորում,

2) մասնագիտական ոլորտի ընդհանուր գիտելիքների յուրացում, որոնք բավարար հիմք են հանդիսանում մասնագիտական խնդիրների հետ կապված հանձնարարությունները կատարելու համար,

3) մասնագիտական տեսական ու գործնական գիտելիքները կիրառելով արդյունավետ օգտագործել համապատասխան գործիքներ, սարքավորումներ, հարմարանքներ,

4) մասնագիտական գործառնությունները համապատասխան նորմաների սահմաններում իրականացնելու հնարությունների ձևավորում,

5) մասնագիտական տերմինաբանության ճիշտ ընկալում և կիրառում,

- 6) մասնագիտական գործունեության ժամանակ համապատասխան գործողությունների սոցիալական հետևանքները հաշվի առնելու հմտություն,
- 7) մասնագիտական ինքնագրագացման և կատարելագործման նպատակով իրեն անհրաժեշտ տեղեկությունները մասնագիտական աղբյուրներից ձեռք բերելու հմտությունների ձևավորում,
- 8) աշխատանքային խնդիրների լուծման ժամանակ պատասխանատվություն ստանձնելու, լուծումները հիմնավորված իրականացնելու կարևորությունը պատկերացնելու, մեծ աշխատանքի պատրաստ լինելու մակարդակ,
- 9) ինչպես ընդհանուր, այնպես էլ որոշակի փոփոխվող գործոններով իրավիճակներում աշխատելու համար հմտությունների ձևավորում:

ԳԼՈՒԽ 4.

ՊԱՅԱՆՁՆԵՐ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՅԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ « 1210 ՄԵՏԱՂՆԵՐԻ ՄԵԽԱՆԻԿԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՄ ՀԱՍՏՈՑՆԵՐԻ և ԳԾԵՐԻ ՎՐԱ » ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ «ԽԱՌԱՏ » ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆԻ ՆԿԱՏՄԱՍԲ

8. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա» մասնագիտության «Խառատ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրը շրջանավարտի համար ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքների բնագավառում պետք է ապահովվի`

- 1) իմանալ ՀՀ Սահմանադրության, մարդու և հասարակության, քաղաքացիների միջև հարաբերությունները կարգավորող, իր բնագավառի օրենքների և նորմատիվ փաստաթղթերի հիմնական դրույթները,
- 2) տիրապետել հայոց լեզվին ,
- 3) հաղորդակցվել մեկ օտար լեզվով,
- 4) պատկերացում ունենալ առողջ կենսակերպի մասին, տիրապետել ֆիզիկական կատարելագործման ունակություններին և հմտություններին,
- 5) ծանոթանալ ազգային և համաշխարհային պատմությանն ու մշակույթին,
- 6) պատկերացում ունենալ անձի և հասարակության զարգացման օրինաչափությունների, հասարակության սոցիալական կառուցվածքի, շարժումների, քաղաքականության սուբյեկտների, քաղաքական հարաբերությունների և գործընթացների մասին:

9. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա» մասնագիտության «Խառատ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրը շրջանավարտի համար մաթեմատիկական և ընդհանուր բնագիտական գիտելիքների բնագավառում պետք է ապահովվի`

- 1) ծանոթ լինել էկոլոգիական հիմնական հասկացություններին, բնապահպանական գլոբալ և տարածքային հիմնախնդիրներին,
- 2) պատկերացում ունենալ արտակարգ իրավիճակների մասին, տիրապետել արտակարգ իրավիճակներում գործելու սկզբունքներին, ծանոթ լինել փրկարարական աշխատանքների կազմակերպման կառույցներին և փրկարարական տեխնիկային, կարողանալ օգտագործել անհատական պաշտպանության միջոցներ:

10. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա» մասնագիտության «Խառատ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրը շրջանավարտի համար պետք է ապահովվի առանցքային հմտություններին տիրապետում` ըստ աղյուսակ 1-ում բերված մոդուլների:

11. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա» մասնագիտության «Խառատ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրը շրջանավարտի համար պետք է ապահովի ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողությունների ձեռքբերում՝ ըստ աղյուսակ 2-ում բերված մոդուլների:

ԳԼՈՒԽ 5.

ՊԱՅԱՆՁՆԵՐ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐԻԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 1210 ՄԵՏԱՂՆԵՐԻ ՄԵԽԱՆԻԿԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՄ ՀԱՍՏՈՑՆԵՐԻ ԵՎ ԳԾԵՐԻ ՎՐԱ » ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ «ԽԱՌԱՏ » ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՍԲ

12. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա» մասնագիտության «Խառատ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության կադրային ապահովության և կադրային համապատասխանության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա» մասնագիտության «Խառատ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատություններում ուսումնական գործընթացն իրականացնում են մանկավարժական և ուսումնաօժանդակ անձնակազմի աշխատողները:

2) Հաստատության մանկավարժական աշխատողների կազմում ընդգրկվում են դասախոսներ, արտադրական ուսուցման վարպետներ:

3) Դասախոսական անձնակազմի աշխատողները, որպես կանոն, պետք է ունենան իրենց կողմից ուսուցանվող դասընթացի գծով բարձրագույն մասնագիտական կրթություն:

4) Հատուկ մասնագիտական դասընթացները պարապող դասախոսների համար մասնագիտական աշխատանքի փորձի առկայությունը ցանկալի է:

5) Ուսումնական պրակտիկան վարող արտադրական ուսուցման վարպետը պետք է ունենա համապատասխան մասնագիտական կրթություն և մասնագիտական աշխատանքի փորձ:

6) Արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները վարում է մասնագիտական դասընթացի դասախոսը:

13. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա» մասնագիտության «Խառատ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության ուսումնամեթոդական ապահովության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա» մասնագիտության «Խառատ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի իրականացումը պետք է ապահովված լինի ուսանողի համար մատչելի տեղեկատվական նյութերով (գրադարանային ֆոնդ, տվյալների համակարգչային բազա), ինչն, ըստ բովանդակության, պետք է համապատասխանի մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված առարկաների լրիվ ցանկին: Այդ առարկաների, ինչպես նաև ուսումնական գործընթացի կազմակերպման բոլոր ձևերի գծով (տեսական, գործնական պարապմունքների, ուսումնական, արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաների, կուրսային աշխատանքների) պետք է առկա լինեն համապատասխան դասագրքեր, ուսումնամեթոդական, մեթոդական ձեռնարկներ, ուղեցույցներ (գործնական պարապմունքների, ինքնուրույն արտալսարանային աշխատանքների կազմակերպման համար), գործնական խաղերի սցենարներ (ղեկարային խաղեր), թեստային հանձնարարականների հավաքածուներ, ալգորիթմներ, մեթոդական մշակումներ, ցուցումներ, երաշխավորություններ, դիտողական նյութեր, ուսուցման տեխնիկական միջոցներ (ուսումնադիտողական, լսատեսողական նյութեր դասավանդվող բոլոր առարկաների և բոլոր տեսակի

պարապմունքների վերաբերյալ՝ ուսանողների և դասախոսների համար), ինչպես նաև միջանկյալ և ամփոփիչ ատեստավորման նյութեր:

14. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա» մասնագիտության «Խառատ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող կազմակերպության նյութատեխնիկական ապահովության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Ուսումնական կաբինետների երաշխավորվող ցանկ

- ա. հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքների,
- բ. օտար լեզվի,
- գ. հումանիտար առարկաների,
- դ. կտրման գործիքների,
- ե. խառատային մշակման,
- զ. ճարտարագիտական գրաֆիկա,
- է. աշխատանքի անվտանգության,
- ը. անհատական համակարգիչների:

2) Ուսումնական լաբորատորիաների երաշխավորվող ցանկ

- ա. նյութագիտության:

3) Ուսումնական արհեստանոց

- ա. խառատային հաստոցների:

4) Սպորտային համալիր

- ա. սպորտային դահլիճ,
- բ. մարզադաշտ:

Կրթական ծրագիր իրականացնող կազմակերպությունը, ելնելով անհրաժեշտությունից, կարող է ձևավորել լրացուցիչ կաբինետներ, լաբորատորիաներ, արհեստանոցներ:

15. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա» մասնագիտության «Խառատ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

- 1) Ուսանողի շաբաթական ուսումնական բեռնվածության առավելագույն ծավալը չպետք է գերազանցի 54 ժամը՝ ներառյալ լսարանային և արտալսարանային ուսումնական աշխատանքի բոլոր տեսակները:
- 2) Ուսումնառության ընթացքում ուսանողի բեռնվածությունը պարտադիր լսարանային պարապմունքներով չպետք է գերազանցի շաբաթական 36 ժամը, ինչը նաև ուսումնական բեռնվածության նվազագույն ծավալն է, ընդ որում՝ նշված ծավալը չի ներառում նախասիրական առարկաների պարապմունքները, խորհրդատվությունները և լրացուցիչ արտալսարանային պարապմունքները:
- 3) Ուսումնական խմբի համար սահմանվում են խորհրդատվության ժամեր յուրաքանչյուր ուսումնական տարում մինչև 100 ժամ:
- 4) Ուսումնական տարվա սկիզբը և ավարտը բոլոր կուրսերում որոշվում է ուսումնական պլաններով:

5) Ուսանողների համար սահմանվում են արձակուրդներ տարեկան առնվազն երկու անգամ՝ 8-11 շաբաթ ընդհանուր տևողությամբ, այդ թվում 2 շաբաթից ոչ պակաս ծմռան ժամանակահատվածում: Արձակուրդների կոնկրետ տևողությունները և ժամկետները սահմանում է ուսումնական հաստատությունը:

6) Նախասիրական առարկաների ցանկը, դրանց ծավալը (ոչ ավել, քան շաբաթական 4 ժամ՝ առանձին դասացուցակով) և ուսուցման ժամկետները որոշում է կազմակերպությունը՝ ուսանողների ընտրությամբ:

16. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա» մասնագիտության «Խառատ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի պրակտիկաների կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները:

1) Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա» մասնագիտության «Խառատ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի ուսուցումը ներառում է ուսումնական (տեսական ուսուցմամբ և(կամ) առանց տեսական ուսուցման), արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները:

2) Պրակտիկաների ընթացքում ուսանողները կատարելագործում են իրենց գործնական հմտությունները:

3) Պրակտիկայի տևողությունը սահմանվում է մասնագիտության ուսումնական պլանով:

4) Պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերը կազմում և հաստատում են ուսումնական հաստատությունները:

5) Պրակտիկաների անցկացումը վարում են արտադրական ուսուցման վարպետները, դասախոսները:

6) Ուսումնական պրակտիկաներն անց են կացվում պրակտիկայի ծրագրի կատարման ապահովելու համար բավարար կահավորում ու տեխնիկական հագեցում ունեցող ուսումնական, ուսումնա-արտադրական արհեստանոցներում, ուսումնական տնտեսություններում, ուսումնափորձական տեղամասերում, ուսումնական հաստատության այլ ուսումնաօժանդակ օբյեկտներում, ինչպես նաև արտադրական կազմակերպություններում, հաստատություններում :

7) Արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները, որպես կանոն, անց են կացվում պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերի բովանդակությամբ համապատասխան պայմաններ ունեցող կազմակերպություններում:

17. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա» մասնագիտության «Խառատ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնելու ընթացքում ուսանողների միջանկյալ և ամփոփիչ ատեստավորումների նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները:

1) Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա» մասնագիտության «Խառատ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրով ուսուցման ընթացքը վերահսկելու և արդյունքների ձեռքբերումը գնահատելու նպատակով անց է կացվում ուսանողների միջանկյալ ատեստավորում, իսկ որակավորում շնորհելու համար՝ շրջանավարտների պետական ամփոփիչ ատեստավորում:

2) Միջանկյալ ատեստավորում անց է կացվում ուսումնական կիսամյակի ընթացքում և վերջում:

3) Ուսումնական կիսամյակի սկզբում ուսանողը տեղեկացվում է կիսամյակի ընթացքում միջանկյալ ատեստավորման բնույթի, ներառվող նյութի ծավալի և ժամկետների մասին:

4) Ուսանողների միջանկյալ ատեստավորման տեսակը և անցկացման ձևը ընտրում է ուսումնական հաստատությունը:

5) Շրջանավարտների ամփոփիչ ատեստավորում երաշխավորվում է անց կացնել առանձին առարկաներից կամ մոդուլներից պետական քննության, համալիր (միջառարկայական կամ միջմոդուլային) պետական քննության կամ ավարտական /դիպլոմային/ աշխատանք կատարելու և պաշտպանելու ձևով: Ամփոփիչ ատեստավորման ձևը ընտրում է ուսումնական հաստատությունը:

6) Ամփոփիչ ատեստավորման ընտրված ձևը և ներառվող նյութի ծավալը պետք է հնարավորություն տա համոզվել սույն չափորոշչով 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա» մասնագիտության «Խառատ» որակավորման արհեստավորի պատրաստվածության նկատմամբ սահմանված պահանջներին շրջանավարտի համապատասխանության մեջ:

ԳԼՈՒԽ 6.

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՅԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 1210 ՄԵՏԱՂՆԵՐԻ ՄԵԽԱՆԻԿԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՄ ՅԱՍՏՈՑՆԵՐԻ և ԳԾԵՐԻ ՎՐԱ » ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ «ԽԱՌԱՏ » ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԸ ԵՎ ՆՐԱ ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄՆԵՐԸ

18. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա» մասնագիտության «Խառատ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնելու նպատակով սահմանվում է օրինակելի ուսումնական պլան՝ համաձայն աղյուսակ 3-ի.

19. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության և 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա» մասնագիտության «Խառատ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնող կազմակերպությունը՝

1) սույն չափորոշչով սահմանված օրինակելի ուսումնական պլանի հիման վրա կազմում և հաստատում է աշխատանքային ուսումնական պլանը,

2) աշխատանքային ուսումնական պլանը կազմելիս կարող է մինչև 5% չափով փոփոխել դասընթացների և մոդուլների ժամաքանակը,

3) կարող է փոփոխել առանձին առարկաների և մոդուլների ծրագրային նյութի բովանդակությունը 15%-ի սահմաններում՝ չփոփոխելով արդյունքները և կատարման չափանիշները,

4) առարկայի և (կամ) մոդուլի ընդհանուր ժամաքանակի սահմաններում որոշում է տեսական, գործնական և լաբորատոր պարապմունքների ժամաքանակները,

5) պրակտիկայի համար նախատեսված շաբաթների սահմաններում որոշում է ուսումնական և արտադրական պրակտիկաների տևողությունները, անցկացման ժամկետները, նախաավարտական պրակտիկայի տևողությունը,

6) մասնագիտական առարկաների և մոդուլների ուսումնական ծրագրերը կազմելիս հաշվի է առնում գործատուների, գործադիր իշխանությունների, մասնագիտական ոլորտը կառավարող պետական լիազորված մարմինների, այլ շահագրգիռ սուբյեկտների (սոցիալական գործընկերների) առաջարկությունները,

7) ընտրում է շրջանավարտների՝ սույն չափորոշչով երաշխավորված ամփոփիչ ատեստավորման ձևերից մեկը:

Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության և 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա» մասնագիտության «Խառատ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի առանցքային հմտությունների մոդուլներ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ»

Մոդուլի դասիչը	ԱՀԳ-3-08-001
Մոդուլի նպատակը	Սովորողի մոտ ձևավորել աշխատանքային ու մասնագիտական գործունեության ընթացքում, ինչպես նաև անձնական կյանքում արդյունավետ և ակտիվ հաղորդակցվելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Սահմանել ուսումնառության անձնական նպատակները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է սահմանում ուսումնառության անձնական նպատակները, բ. ճիշտ է պլանավորում և կիրառում ուսումնառության անձնական նպատակների ձեռքբերմանն ուղղված ուսումնառության գործընթացները, գ. ճիշտ է սահմանում ուսումնառության տարբեր եղանակները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Բանավոր և գրավոր տեղեկատվական հաղորդում կատարել պարզ թեմաների և տեքստերի մասին
Կատարման չափանիշներ	ա. օգտագործում է բանավոր և գրավոր խոսքի համապատասխան կառուցվածք, բ. հաղորդումը պարունակում է պարզ տեղեկատվություն, կարծիքներ կամ գաղափարներ, գ. տեղեկատվության առանձնացում /խմբավորումը կատարում է նպատակային, դ. հաղորդումը իրականացնում է հաշվի առնելով իրավիճակը և լսարանը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Նախաձեռնել, պահպանել, եզրափակել երկխոսություններ և քննարկումներ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կիրառում «ակտիվ ունկնդրման» ժամանակ օգտագործվող հմտությունները, (պարզաբանումներ ստանալու ձգտումը, գրառումներ կատարելը, ամփոփելը), բ. ազատ կերպով ձևակերպում, արտահայտում և պաշտպանում է իր գաղափարները, տեսակետներն ու կարծիքները, գ. ցուցաբերում է համոզելու կարողություն, դ. կատարում է ճիշտ ամփոփում /եզրափակում:
Ուսումնառության արդյունք 4	Մեկնաբանել սխեմաներ, աղյուսակներ, դիագրամներ, քարտեզներ և նկարներ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է նախանշում սխեմաների, աղյուսակների, դիագրամների, քարտեզների և նկարների նշանակությունը և նրանց միջև եղած տարբերությունները, բ. ճիշտ է մեկնաբանում առաջադրված սխեմաները, աղյուսակները, դիագրամները, քարտեզները և նկարները. գ. մեկնաբանման ընթացքում օգտագործում է խոսքի համապատասխան կառուցվածք:
Ուսումնառության արդյունք 5	Կատարել փաստաթղթավորում
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է սահմանում տարբեր փաստաթղթերը՝ ըստ դրանց նշանակության, բ. ճիշտ է նախանշում տարբեր փաստաթղթերի օգտագործման տեղն ու դերը, գ. ճիշտ է կատարում տարբեր տեսակի տեղեկատվությունների փաստաթղթավորումը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՆՎՏԱՆՊՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՌԱՋԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԱԱՕ – 3-08-001
Մոդուլի նպատակը	Սովորողի մոտ ձևավորել կազմակերպություններում աշխատանքի անվտանգության կանոնների պահպանման, աշխատանքի պաշտպանության միջոցառումների իրականացման և առաջին օգնության կազմակերպման կարողություններ:

Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ աշխատանքի պաշտպանության իրավական և կազմակերպչական դրույթները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության վերաբերյալ իրավական ակտերը. բ. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպություններում աշխատանքի պաշտպանության կազմակերպման ներքին նորմատիվային փաստաթղթերը, գ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության նորմերի և կանոնների խախտման հետ կապված պատասխանատվությունը, դ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության նորմերի և կանոնների պահպանման նկատմամբ վերահսկողության ձևերը և մեխանիզմները, ե. ճիշտ է ներկայացնում արտադրությունում դժբախտ դեպքերի և պատահարների հետաքննության, փաստաթղթավորման և հաշվառման կարգը, զ. ճիշտ է ներկայացնում արտադրության տարբեր մակարդակների ղեկավարների պատասխանատվությունը աշխատանքի պաշտպանության նորմերի պահպանման վերաբերյալ:
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ անվտանգության տեխնիկայի նորմերը և կանոնները կազմակերպություններում
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում տեխնոլոգիական սարքավորումների, մեխանիզմների շահագործման անվտանգության տեխնիկայի հիմնական պահանջները. բ. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրաանվտանգության կանոնները և պաշտպանությունը. գ. ճիշտ է ներկայացնում հակահրդեհային պաշտպանության կանոնները. դ. ճիշտ է ներկայացնում ճնշման տակ աշխատող սարքավորումների և մեխանիզմների անվտանգ շահագործման կանոնները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ արտադրական սանիտարիայի և հիգիենայի պահանջները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում արտադրական սանիտարիայի և հիգիենայի հասկացությունները, բ. ճիշտ է ներկայացնում արտադրական միկրոկլիմայի նկատմամբ նորմատիվային պահանջները, գ. ճիշտ է թվարկում արտադրական աղմուկից և ցնցումներից պաշտպանվելու միջոցները, դ. ճիշտ է ներկայացնում արտադրական լուսավորվածությանը ներկայացվող պահանջները և նորմերը:
Ուսումնառության արդյունք 4	Ցուցաբերել առաջին օգնություն
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ցուցադրում արհեստական շնչառության իրականացումը, բ. ճիշտ է ցուցադրում սրտի աշխատանքի վերականգնման իրականացումը, գ. ճիշտ է ցուցադրում արյան հոսքի դադարեցման իրականացումը և ճիշտ է դնում վիրակապ, դ. ճիշտ է վիրակապում կոտրվածքները, ե. ճիշտ է ցուցադրում այրվածքների դեպքում առաջին օգնության ցուցաբերումը, զ. ճիշտ է ցուցադրում էլեկտրահարման դեպքում առաջին օգնության իրականացումը:
ՍՈՂՈՒԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ` «ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԱՅԱԽ – 3 – 08 - 001
Մոդուլի նպատակը	Սովորողի մոտ ձևավորել ցանկացած բնագավառում առաջացած աշխատանքային խնդիրներն ընկալելու, հասկանալու և համապատասխան լուծումներ գտնելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ

Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Կառավարել սթրեսը և ժամանակը
Կատարման չափանիշներ	1. ճիշտ է ներկայացնում սթրեսի կանխարգելման և անխուսափելի սթրեսին դիմակայելու մեթոդները, 2. ճիշտ է կազմում իր աշխատաքնային պլանը (պայմանական աշխատանքային պլան), 3. ճիշտ է ներկայացնում ժամանակի արդյունավետ օգտագործման միջոցները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Դրսևորել քննադատական մտածողություն
Կատարման չափանիշներ	1. ճիշտ է գնահատում տեղեկատվության հուսալիության և զգացմունքայնության աստիճանը, 2. ստացած տեղեկատվությունը ճիշտ և արդյունավետորեն համադրում է առկա գիտելիքների հետ, 3. իրականացնում է կառուցողական քննադատություն և ճիշտ է բացատրում կառուցողական քննադատության կարևորությունը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Լուծել պրոբլեմներ և կոնֆլիկտներ
Կատարման չափանիշներ	1. Բացահայտում է և ճիշտ է սահմանում պրոբլեմը տրված իրավիճակում, 2. ճիշտ է վերլուծում պրոբլեմը, տալիս է լուծման ճիշտ տարբերակ, 3. ճիշտ է գնահատում է արդյունքը, 4. բացահայտում է ցանկացած կոնֆլիկտի պատճառները, 5. ճիշտ է ներկայացնում կոնֆլիկտի կանխարգելման եղանակները, կարողանում է տալ դրանց արագ ու արդյունավետ լուծումներ:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ « ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՕՊԵՐԱՏՈՐՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ »	
Մոդուլի դասիչը	SS 3 - 08 - 001
Մոդուլի նպատակը	Տալ տարրական գիտելիքներ MICROSOFT WORD տեքստային խմբագրի մասին, ուսանողի մոտ զարգացնել տեքստային փաստաթղթերի պատրաստման, խմբագրման, դրանց ֆորմատավորման ու ձևավորման, ինչպես նաև փաստաթղթերի պահպանման, տպագրման և ինտերնետ ցանցում աշխատելու տարրական հմտություններ:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար նախնական հմտություններ և կարողություններ չեն պահանջվում
Մոդուլի գնահատման կարգը	մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	WORD ծրագիր (հիմնական տեղեկություններ
Կատարման չափանիշներ	ա. իմանալ Microsoft Word ծրագրի պատուհանի կառուցվածքը, բ. բացել նոր փաստաթուղթ, գ. ստեղծաշարի օգնությամբ մուտքագրել տեքստ, մեծատառ նշաններ, սիմվոլներ, թվանշաններ, դ. տեղաշարժել Տեքստային ցուցիչը տեքստի մեջ, ե. կատարել տարրական ուղղումներ տեքստում, զ. փակել փաստաթուղթը, է. բացել առկա փաստաթուղթը, ը. իմանալ Zoom գործիքի հնարավորությունները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Տեքստերի տարրական ֆորմատավորում

<p>Կատարման չափանիշներ</p>	<p>ա. պատրաստել Word ծրագիրը հայերեն և օտար լեզվով տեքստ մուտքագրելու համար, բ. նշել բառերը և տեքստային հատվածները, գ. կատարել մուտքագրված տեքստի պարզագույն ֆորմատավորում, դ. կատարել տողերի հավասարեցում, ե. փոխել միջտողային տարածությունները, զ. փոխել տեքստի գույնը Font Color գործիքով, է. փոխել տեքստի գունային ֆոնը Highlight գործիքով, ը. փոխել պարբերության խորությունները լուսանցքներից, թ. չեղյալ հայտարարել (հրաժարվել) ֆորմատավորման կատարված գործողությունները, ժ. վերականգնել ֆորմատավորման չեղյալ հայտարարված գործողությունները, ժա. կրկնել ֆորմատավորման վերջին գործողությունը, ժբ. մենյուի File\Page Setup հրամանի օգնությամբ փոխել լուսանցքների խորությունները Top, Bottom, Left, Right թվային դաշտերի օգնությամբ, ընտրել էջի ուղղաձիգ (Portrait) կամ հորիզոնական (Landscape) դիրքերը, ընտրել թղթի չափերը Paper Size ցուցակի օգնությամբ, ժգ. պատճենել տեքստը, ժդ. տեղափոխել տեքստը, ժե. տողադարձել տեքստը, ժզ. համարակալել էջերը մենյուի Insert\Page Numbers... հրամանով:</p>
<p>Ուսումնառության արդյունք 3</p>	<p>Փաստաթղթի պահպանում</p>
<p>Կատարման չափանիշներ</p>	<p>ա. իմանալ փաստաթղթերի պահպանման իմաստը, բ. պահպանել նոր ստեղծված փաստաթուղթը, գ. պահպանել փաստաթղթում կատարված ընթացիկ ֆորմատավորումները և փոփոխությունները:</p>
<p>Ուսումնառության արդյունք 4</p>	<p>Աղյուսակների պատրաստում և խմբագրում</p>
<p>Կատարման չափանիշներ</p>	<p>ա. պատրաստել աղյուսակ, բ. աղյուսակի մեջ մուտքագրել տեքստ, գ. կատարել ուղղումներ ու լրացումներ աղյուսակի մեջ, դ. ավելացնել նոր տողեր և նոր սյուներ աղյուսակի մեջ, ե. ջնջել աղյուսակի տողերը և սյուները, զ. փոխել սյունակի լայնությունը Մկնիկի օգնությամբ, է. փոխել տողի բարձրությունը Մկնիկի օգնությամբ, ը. փոխել աղյուսակի գծերի գույնը, թ. գունավորել աղյուսակի տողը և սյունը:</p>
<p>Ուսումնառության արդյունք 5</p>	<p>Գրաֆիկական խմբագրում և նկարագրողում</p>
<p>Կատարման չափանիշներ</p>	<p>ա. գծագրել գրաֆիկական օբյեկտներ, բ. գծագրել գրաֆիկական օբյեկտներ՝ օգտագործելով Autoshapes պատուհանի պատրաստի ձևերը, գ. գծագրել կանոնավոր պատկերներ, դ. ֆորմատավորել գրաֆիկական օբյեկտները՝ տեղափոխելով, պատճենելով, պատելով, շրջելով, չափերը փոխելով, ե. խմբավորել գրաֆիկական օբյեկտները, զ. հավասարեցնել գրաֆիկական օբյեկտները իրար նկատմամբ, է. գծագրել տեքստային բլոկներ, ը. գունավորել գրաֆիկական օբյեկտները,</p>

	թ. երանգավորել գրաֆիկական օբյեկտները, ժ. ստվերավորել գրաֆիկական օբյեկտները:
Ուսումնառության արդյունք 6	Փաստաթղթի տպագրում
Կատարման չափանիշներ	ա. նախադիտման ռեժիմում թերթել փաստաթուղթը, բ. իմանալ Print պատուհանի ֆունկցիաները, գ. տպագրել փաստաթուղթը:
Ուսումնառության արդյունք 7	Ինտերնետում աշխատելու իմացություն
Կատարման չափանիշներ	ա. իմանալ Ինտերնետ հասկացության նշանակությունը, բ. ճանաչել Internet Explorer ծրագիրը, իմանալ դրա նշանակությունը, գ. իմանալ Ինտերնետային Չասցե հասկացությունը, դ. իմանալ History հրամանի նշանակությունը, ե. իմանալ Favorites հրամանի նշանակությունը, զ. իմանալ Stop հրամանի նշանակությունը, է. իմանալ Refresh հրամանի նշանակությունը, ը. իմանալ Back և Forward կոճակների նշանակությունը, թ. պատճենել տեքստային ինֆորմացիան ինտերնետային էջից, ժ. պատճենել գրաֆիկական ինֆորմացիան ինտերնետային էջից, ժա. իմանալ ինֆորմացիայի որոնման ինտերնետային ծառայությունները, ժբ. ըստ չափանիշների որոնել ինֆորմացիա, ժգ. ճիշտ օգտվել ինֆորմացիայի որոնման ինտերնետային ծառայություններից, ժդ. իմանալ էլեկտրոնային փոստի նշանակությունը, ժե. ուղարկել և ստանալ էլեկտրոնային նամակներ:

Աղյուսակ 2

Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության և 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա» մասնագիտության «Խառատ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողությունների մոդուլներ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ` «ՃԱՐՏԱՐԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱՖԻԿԱ»	
Մոդուլի դասիչը	ԽԱՈ-3-08-001
Մոդուլի նպատակը	Նպաստել, որպեսզի սովորողը ձեռք բերի մասնագիտական աշխատանքային գծագրեր և էսքիզներ կարդալու և հասկանալու, ինչպես նաև տիպային դետալների էսքիզներ և աշխատանքային գծագրեր կատարելու անհրաժեշտ հմտություններ և կիրառական գիտելիքներ:
Մոդուլի տևողությունը	50 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Կարողանա կատարել տիպային դետալների էսքիզներ և բանվորական գծագրեր
Կատարման չափանիշներ	ա.ճիշտ է կատարում երկրաչափական կառուցումները հարթության վրա` կորերի լծորդում, փոխուղահայաց ուղիղների կառուցում, եռանկյունների կառուցում կորդինատներով և այլն,

	<p>բ. ճիշտ է կատարում տիպային դետալների պրոեկտումը հարթությունների վրա և պատկերում դրանց երեք պրոեկցիաները,</p> <p>գ. ճիշտ է տալիս կտրվածքներ և պատկերում է առաջադրված տիպային դետալների աշխատանքային գծագրերը և էքսիզները,</p> <p>դ. ճիշտ է պատկերում աշխատանքային գծագրերի և էքսիզների վրա տիպային դետալների չափերը,</p> <p>ե. ճիշտ է կառուցում տիպային դետալների տարածական (աքսիոնոմետրիկ) պատկերները,</p> <p>զ. ճիշտ է կատարում տիպային դետալի բնօրինակից համապատասխան էքսիզը և աշխատանքային գծագիրը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Կարողալ բանվորական գծագրեր և էքսիզներ
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքային գծագրերի և էքսիզների վրա պատկերված չափերի թույլվածքները և մաքրության դասերի նշանակումները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքային գծագրերի և էքսիզների վրա պատկերված մակերևույթների ձևի թույլատրելի շեղումները,</p> <p>գ. ճիշտ է մեկնաբանում աշխատանքային գծագրերի և էքսիզի վրա ներկայացված տեխնիկական պայմանները,</p> <p>դ. ճիշտ է մեկնաբանում աշխատանքային գծագրերի կամ էքսիզի վրա պատկերված երիթային ճեղքի, բազմաերիթի, ատամնաանիվի, տարբեր նշանակության առվակների, երեսակների և նմանատիպ այլ տարրերի նշանակումները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Կարողալ հանգույցների ու մեքենամասերի աշխատանքային գծագրերը, դրանց պայմանական նշանակումները և մասնագրերը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բացատրում հանգույցների և մեքենամասերի հավաքական գծագրերում առանձին դետալների դիրքավորման նշանակումները,</p> <p>բ. ճիշտ է բացատրում հավաքական գծագրում պայմանական նշանակումները՝ երիթային, բազմաերիթային միացություններ, ատամնաանվային կառչում, առանցքակալային նստեցվածք, եռակցման միացություն և նմանատիպ այլ նշանակումներ,</p> <p>գ. ճիշտ է մեկնաբանում հավաքական գծագրերում պատկերված նստեցվածքների պայմանական նշանները,</p> <p>դ. ճիշտ է մեկնաբանում հավաքական գծագրի և մասնագրի փոխադարձ կապը, և կարողանում գծագրերի փաթեթից, օգտվելով հավաքական գծագրից ընտրել համապատասխան դետալի բանվորական գծագիրը,</p> <p>ե. ճիշտ է մեկնաբանում հավաքական գծագրի տեխնիկական պահանջները:</p>
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԹՈՒՅԼՏՎԱԾՔՆԵՐ ԵՎ ՆՍՏԵՑՎԱԾՔՆԵՐ, ՉԱՓԻՉ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ ԵՎ ՉԱՓՈՒՄՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԽԱՌ-3-08-002
Մոդուլի նպատակը	Նպաստել, որպեսզի սովորողը ձեռք բերի ընդհանուր գիտելիքներ մեքենամասերի մակերևույթների մշակման ճշտության և դրա նշանակության, մշակված մակերևույթների մաքրության ու որակի, մեքենամասի նոմինալ, սահմանային և իրական չափերի, թույլտվածքների և նստեցվածքների, ճշտության դասերի, հիմնական չափագիտական հասկացությունների վերաբերյալ, ինչպես նաև տիրապետի մեքենաշինության մեջ օգտագործվող հիմնական չափիչ գործիքներին և կարողանա դրանցով կատարել համապատասխան չափումներ:
Մոդուլի տևողությունը	40 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Տարբերակել մեքենամասերի չափերի թույլտվածքների և նստեցվածքների համակարգը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բացատրում մեքենամասերի մշակման ճշտությունը կանխորոշող պայմանները,</p> <p>բ. ճիշտ է բացատրում մշակվող մեքենամասերի մաքրությանը և որակին ներկայացվող հիմնական պահանջները,</p>

	<p>գ. ճիշտ է պարզաբանում մեքենամասերի համափոխարինելիության սկզբունքը, դ. ճիշտ է մեկնաբանում մեքենամասի նոմինալ, սահմանային և իրական չափերը:</p>
Ռեսուլտատային արդյունք 2	Օգտվել թույլտվածքների աղյուսակներից
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է սահմանում թույլտվածք և նստեցվածք հասկացությունները, չափերի շեղումները (վերին, ներքին և իրական) և բացատրում ի՞նչ են բացակն ու ձգվածքը, բ. ճիշտ է մեկնաբանում թույլտվածքների համակարգը և սահմանում վերջինս լիսեռի ու անցքի համակարգերի բաժանման հատկանիշները, գ. ճիշտ է թվարկում թույլտվածքների համակարգի ճշտության աստիճանները (կվալիտետները), դ. ճիշտ է օգտվում թույլտվածքների աղյուսակներից, ե. Ըստ տրված գծագրի կամ խնդրի պայմանի ճիշտ է հաշվարկում լիսեռի թույլտվածքը, անցքի թույլտվածքը և հնարավոր նվազագույն բացակը կամ ձգվածքը:</p>
Ռեսուլտատային արդյունք 3	Տիրապետել չափումների տեխնիկային արդյունավետ աշխատելով հիմնական չափիչ գործիքներով
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բացատրում, թե ի՞նչ է նշանակում չափում և սահմանում օգտագործվող ժամանակակաից չափման միավորները, բ. ճիշտ է մեկնաբանում գոյություն ունեցող չափման մեթոդները և դրանց իրականացման եղանակները, գ. ճիշտ է բացատրում ձողակարկինի կառուցվածքը և դրանով իրականացնում է հանձնարարված չափումները, դ. ճիշտ է օգտվում միկրոմետրից և չափածողից ու մեկնաբանում վերջիններիս չափելու ճշտությունը, ե. ճիշտ է օգտվում ունիվերսալ անկյունաչափից, կալիբրներից, բացակաչափից, շաբլոններից և պարուրակաչափերից:</p>
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ՆՅՈՒԹԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԽԱՈ-3-08-003
Մոդուլի նպատակը	Նպաստել, որպեսզի սովորողը ձեռք բերի գիտելիքներ սև և գունավոր մետաղների և դրանց համաձուլվածքների տեսակների, հատկությունների, մակնիշավորման սկզբունքների և կիրառության բնագավառների վերաբերյալ, ինչպես նաև ձեռք բերի մետաղները, համաձուլվածքները, նախապատրաստվածքների պրոֆիլները ճանաչելու մակնիշավորման սկզբունքները գործնականում օգտագործելու կարողություն:
Մոդուլի տևողությունը	64 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ռեսուլտատային արդյունք 1	Իմանալ թուջերի և պողպատների դասակարգումը, նրանց կիրառման բնագավառը և հիմնական ֆիզիկամեխանիկական հատկությունները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում պողպատների և թուջերի, որպես երկաթ ածխածնային միացության, կառուցվածքային էությունը և բացատրում դրանց դասակարգումը, բ. ճիշտ է մեկնաբանում պողպատների և թուջերի հիմնական ֆիզիկամեխանիկական հատկությունները՝ ամրություն, կարծրություն, կռելիություն, պլաստիկություն, գ. ճիշտ է մեկնաբանում պողպատների և թուջերի կիրառման բնագավառը ելնելով նրանց հիմնական ֆիզիկամեխանիկական հատկություններից, դ. Կարողանում է մետաղների նմուշների կոտրվածքներով ճանաչել և տարբերել թուջերը, և պողպատները,</p>

	ե. Կարողանում է ձեռքի փականագործական գործիքներով՝ խարտոց, սրոցաքար, հղկաքար գնահատել պողպատի և թուջի բացարձակ և համեմատական ամրությունները և կարծրությունները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ թուջերի և պողպատների մակնիշավորումը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում պողպատների մակնիշավորումը, բ. ճիշտ է ներկայացնում թուջերի մակնիշավորումը, գ. կարողանում է վերծանել պողպատների և թուջերի մակնիշները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ խառատային մշակման ժամանակ առավել հաճախ կիրառվող գունավոր մետաղների և դրանց համաձուլվածքների դասակարգումը, կիրառման բնագավառները, հիմնական ֆիզիկամեխանիկական հատկությունները, մակնիշավորումը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում խառատային մշակման ժամանակ առավել հաճախ կիրառվող գունավոր մետաղների՝ ալյումինի և պղնձի համաձուլվածքների կիրառման բնագավառը, բ. ճիշտ է ներկայացնում ալյումինի և պղնձի համաձուլվածքների դասակարգումը, դրանց մակնիշավորումը, գ. ճիշտ է ներկայացնում ալյումինի և պղնձի համաձուլվածքների ֆիզիկամեխանիկական հատկությունները, 4. ճիշտ է ներկայացնում ալյումինի և պղնձի համաձուլվածքների մակնիշավորումը:
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ խառատային կտրիչների համար օգտագործվող մետաղների դասակարգումը, կիրառման բնագավառը և մակնիշավորումը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում խառատային կտրիչների իրանների համար օգտագործվող մետաղների դասակարգումը, մակնիշավորումը, բ. ճիշտ է ներկայացնում կտրիչների կտրող եզրերի համար օգտագործվող մետաղների դասակարգումը (տիտանի, վոլֆրամի և այլ նյութերի միացությունների կարծր համաձուլվածքներ), գ. ճիշտ է ներկայացնում կարծր համաձուլվածքների մակնիշավորումը, դ. Կարողանում է արտաքին տեսքից տարբերել տարբեր մակնիշի կարծր համաձուլվածքներից պատրաստված կտրիչների սալիկներ:
Ուսումնառության արդյունք 5	Իմանալ մեքենաշինության մեջ կիրառվող պրոֆիլների տեսակները և կարողանալ օգտվել պրոֆիլների ստանդարտներից
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է դասակարգում մեքենաշինության մեջ կիրառվող պրոֆիլների տեսակները, բ. ճիշտ է ներկայացնում պրոֆիլների հիմնական երկրաչափական բնութագրերը, գ. Կարողանում է օգտվել համապատասխան ստանդարտներից, պրոֆիլների տեսականիշները որոշելու համար:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԽԱՌԱՏԱՅԻՆ ՄՇԱԿՄԱՆ և ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՍԿԶՐՈՒՆՔՆԵՐԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ԽԱՌ-3-08-004
Մոդուլի նպատակը	Ավարտելով այս մոդուլը՝ սովորողը ձեռք կբերի մեքենամասերի պատրաստման գործընթացում լայնորեն կիրառվող խառատային մշակման և տեխնոլոգիական գործընթացների սկզբունքների վերաբերյալ անհրաժեշտ հմտություններ և կիրառական գիտելիքներ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Կարողանալ ներկայացնել խառատային մշակման նշանակությունը և էությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում խառատային մշակման նշանակությունը, որպես տարբեր մեքենամասերի պատրաստման լայնորեն կիրառվող միջոց,

	<p>բ. ճիշտ է ներկայացնում խառատային մշակման եռությունը,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում խառատի մասնագիտությունը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Բնութագրել խառատային հաստոցը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում հաստոցաշինության զարգացման հիմնական փուլերը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում խառատային հաստոցների դասակարգումը և մակնիշները,</p> <p>գ. ճիշտ է բացատրում խառատային հաստոցի ընդհանուր կառուցվածքը և թվարկում է հիմնական մասերը և հանգույցները,</p> <p>դ. ճիշտ է բացատրում հաստոցի հիմնական մասերի և հանգույցների նշանակությունը,</p> <p>ե. ճիշտ է բացատրում կառավարման օրգանների նշանակությունը և կարողանում այդ գիտելիքները կիրառել գործնականում:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Բացատրել տաշեղագոյացման պրոցեսը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում տաշեղագոյացման պրոցեսը, որպես կտրող գործիքի երկարակեցության, աշխատանքի արտադրողականության և մշակման որակի վրա անմիջականորեն ազդող գործընթաց,</p> <p>բ. ճիշտ է բացատրում խառատային հաստոցի գլխավոր շարժումները և կարողանում դրանք իրականացնել գործնականում հաստոցի վրա,</p> <p>գ. ճիշտ է բացատրում մատուցման շարժումը և կարողանում դրանք իրականացնել գործնականում,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում մշակվող, մշակված և կտրման մակերևույթների տարբերությունները և կարողանում գործնականում դրանք տարբերակել,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում տաշեղների տեսակները և մշակման ժամանակ հաստոցի կտրման գոտուց դրանց հեռացման միջոցները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել կտրման ռեժիմները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բացատրում կտրման խորությունը և կարողանում դրանք իրականացնել գործնականում,</p> <p>բ. ճիշտ է բացատրում կտրման արագությունը և կարողանում դրանք իրականացնել գործնականում,</p> <p>գ. ճիշտ է բացատրում կտրման մատուցումը և կարողանում դրանք իրականացնել գործնականում:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել խառատի աշխատատեղի կազմակերպումը և սպասարկումը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխատատեղը և կիրառումը,</p> <p>բ. ճիշտ է բացատրում խառատի աշխատատեղի կազմակերպման վրա ազդող հիմնական գործոնները և կարողանում գիտելիքները գործնականում կիրառել,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքը սկսելուց առաջ և աշխատանքը ավարտելուց հետո բոլոր առարկաների դասավորումը և կարողանում գործնականում կիրառել այդ գիտելիքները,</p> <p>դ. ճիշտ է բացատրում աշխատատեղի մաքուր, սանիտարահիգիենիկ նորմերին համապատասխան վիճակում պահելու նշանակությունը և կարողանում ցուցադրել գործնականում,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում խառատի աշխատանքային վայրը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 6	Բացատրել տեխնոլոգիական փաստաթղթերում կիրառվող պայմանական նշանները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է պատկերում և ներկայացնում լիսեռի վրա սահքի և գլորման առանցքակալները,</p> <p>բ. ճիշտ է պատկերում և ներկայացնում մեքենամասի միացումը լիսեռին,</p> <p>գ. ճիշտ է պատկերում և ներկայացնում 2 լիսեռների միացումը,</p> <p>դ. ճիշտ է պատկերում և ներկայացնում նախապատրաստվածքի ամրակապման կապիչները,</p> <p>ե. ճիշտ է պատկերում և ներկայացնում խառատային կտրիչները,</p> <p>զ. ճիշտ է պատկերում և ներկայացնում նախապատրաստվածքի և մեքենամասի</p>

	բազայավորումը:
ՈՒՏՈՒՄՆԱԶՈՒՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 7	Իմանալ անվտանգության տեխնիկայի կանոնները խառատային հաստոցներով աշխատելու ժամանակ
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բացատրում աշխատանքը սկսելուց առաջ աշխատանքային հագուստը կարգի բերելու ձևն ու անհրաժեշտությունը,</p> <p>բ. ճիշտ է նկարագրում աշխատանքային տեղը կարգի բերելու ձևը, աշխատանքային գործիքների և հարմարանքների սարքինության մեջ համոզվելու անհրաժեշտությունը,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում անվտանգության անհրաժեշտ պայմանները աշխատանքի ժամանակ՝ պաշտպանիչ էկրանի կամ ակնոցների անհրաժեշտությունը, հաստոցի պտտվող մասերի պաշտպանակների սարքինությունը, մոտակայքում եղած հաղորդալարերի մեկուսացումների առկայությունը, աշխատանքային տեղի սանիտարական վիճակը,</p> <p>դ. ճիշտ է նկարագրում հաստոցի վրայից և կողքերից տաշեղի հեռացման ձևը, դրա համար նախատեսված արկղի տեղի ճիշտ ընտրության անհրաժեշտությունը:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՐՄԱՐԱՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԿՏՐՈՂ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ ԵՎ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ԽԱՆ-3-08-005
Մոդուլի նպատակը	Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը ձեռք կբերի հարմարանքների և կտրող գործիքների վերաբերյալ կիրառական գիտելիքներ և դրանց օգտագործման անհրաժեշտ հմտություններ:
Մոդուլի տևողությունը	90 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է լիարժեքորեն տիրապետի՝ «ԽԱՆ-3-08-001», « ԽԱՆ-3-08-002» և «ԽԱՆ-3-08-003» մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒՏՈՒՄՆԱԶՈՒՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Իմանալ խառատային կտրիչների տեսակներըն ու նշանակությունները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. Ըստ մշակման տեսակների՝ ճիշտ է ներկայացնում անցումային, ճակատահատ, ակոսահան, կտորահատ, ներտաշ, պարուրահան և ձևավոր կտրիչները և դրանց նշանակությունը,</p> <p>բ. Ըստ մշակման բնույթի՝ ճիշտ է ներկայացնում սևատաշ, մաքրատաշ և նուրբ տաշման կտրիչները դրանց նշանակությունը,</p> <p>գ. Ըստ մատուցման ուղղության՝ ճիշտ է ներկայացնում շառավղային, շոշափող, աջ և ձախ կտրիչները և դրանց նշանակությունը,</p> <p>դ. Ըստ գլխույկի կառուցվածքի՝ ճիշտ է ներկայացնում ուղիղ և թեք կտրիչները և դրանց նշանակությունը,</p> <p>ե. Ըստ պատրաստման ձևի՝ ճիշտ է ներկայացնում ամբողջական, զոդված թերթիկով և մեխանիկական ամրակմամբ կտրիչները և դրանց նշանակությունը:</p>
ՈՒՏՈՒՄՆԱԶՈՒՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Իմանալ խառատային կտրիչների կտրող մասի նյութի ընտրության սկզբունքները և երկրաչափական բնութագրերը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. Ըստ մշակվող դետալի նյութի և մշակման բնույթի՝ ճիշտ է ընտրում կտրիչի կտրող մասի նյութը (արագահատ պողպատի, կարծր համաձուլվածքների թերթիկներ, միներալակերամիկական և ալմաստե թերթիկներ և այլն),</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում խառատային կտրիչների կտրող, առջևի և հետևի անկյուններն ու երկրաչափական պարամետրերը,</p> <p>գ. Կարողանում է բացատրել խառատային կտրիչների աշխատանքային և ոչ աշխատանքային եզրերը և մակերևույթները:</p>

Ուսումնառության արդյունք 3	Կարողանալ սրել կտրիչը և ամրապնդել այն խառատային հաստոցի վրա
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. Կարողանում է խառատային հաստոցի կտրիչակալի վրա տեղակայել, կենտրոնավորել, ամրապնդել և հանել կտրիչները,</p> <p>բ. Ելնելով կտրող մասի նյութից՝ ճիշտ է ընտրում հղկաքարի մակնիշը,</p> <p>գ. Տիրապետում է կտրիչների սրման տեխնոլոգիական գործընթացին,</p> <p>դ. Գիտի սրոցի վրա աշխատելու անվտանգության կանոններ և կարողանում է օգտվել անվտանգ աշխատանքի ապահովման համար նախատեսված պաշտպանիչ միջոցներից,</p> <p>ե. Ճիշտ է սրում կտրիչը, պահպանելով առջևի, հետևի և կտրող անկյուններն ու կտրող մասի երկրաչափական այլ պարամետրեր:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ խառատային հաստոցի վրա անցքերի և պարուրակների մշակման համար նախատեսված կտրող գործիքները (բացառությամբ կտրիչների), դրանց կառուցվածքը, նշանակությունը, կիրառման առանձնահատկությունները, սրման հմտությունները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. Ճիշտ է ներկայացնում գայլիկոնների, անցքալայնիչների, անցքակոկիչների, ներպարուրակիչների, արտապարուրակիչների և կտրող այլ գործիքների տեսակները, դրանց կտրող մասի նյութի տեսակները, երկրաչափական բնութագրերը,</p> <p>բ. Ճիշտ է ներկայացնում գայլիկոնների, անցքալայնիչների, անցքակոկիչների, ներպարուրակիչների, արտապարուրակիչների և կտրող այլ գործիքների կառուցվածքը, նշանակությունը, կիրառման առանձնահատկությունները,</p> <p>գ. Ելնելով դետալի մշակվող անցքի պահանջվող մաքրության աստիճանից՝ ճիշտ է ընտրում կտրող գործիքների կիրառման հերթականությունը,</p> <p>դ. Ճիշտ է ներկայացնում անցքալայնման և անցքակոկման համար թողվածքների որոշման եղանակները, ե. Գիտե պարուրակների մշակման համար անցքերի և ձողերի տրամագծերի որոշման եղանակները</p> <p>զ. Կարողանում է ամրապնդել գայլիկոնները, անցքալայնիչները և անցքակոկիչները խառատային հաստոցի վրա, օգտվելով մորզեի կոնով գործիքների հարմարակցման հարմարանքներից ու կենտրոններից,</p> <p>է. Ճիշտ է ներկայացնում ներպարուրակիչների և արտապարուրակիչների կապիչները, և կարողանում օգտվել դրանցից կտրող գործիքների ամրապնդման համար,</p> <p>ը. Կարողանում է սրել գայլիկոններ, անցքալայնիչներ, անցքակոկիչներ և անցքերի ու պարուրակների մշակման համար նախատեսված կտրող այլ գործիքներ:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5	Իմանալ ունիվերսալ ու հատուկ հարմարանքները, դրանց կառուցվածքները, նշանակությունները, կիրառման եղանակները, կարողանալ գործնականում դրանք կիրառել խառատային հաստոցների վրա
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. Ճիշտ է ներկայացնում բռունցքավոր ինքնակենտրոնավորող խառատային, գայլիկոնային և այլ կապիչների տեսակները, կարողանում է դրանց վրա տեղակայել և ամրապնդել մշակվող դետալներն ու կտրող գործիքները,</p> <p>բ. Ճիշտ է ներկայացնում խառատային հաստոցների խցուկավոր և հատուկ հարմարանքների տեսակները, կառուցվածքներն ու նշանակությունները, կարողանում է դրանք կիրառել հաստոցների վրա,</p> <p>գ. Ճիշտ է ներկայացնում խառատային հաստոցների հենամահիկների տեսակները, կառուցվածքները, նշանակություններն ու կիրառման ձևերը,</p> <p>դ. Ճիշտ է ներկայացնում մեքենամասերի ամրակապման համար խառատային կալակների տեսակները, նշանակություններն ու կիրառման եղանակները:</p>
ՄՈՂՈՒԿԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԽԱՌԱՏԱՅԻՆ ՄՇԱԿՄԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԽԱՌ-3-08-006

Մոդուլի նպատակը	Ավարտելով այս մոդուլը՝ սովորողը ձեռք կբերի մեքենամասերի պատրաստման ժամանակ խառատային մշակման վերաբերյալ անհրաժեշտ ընդհանուր հմտություններ և կիրառական գիտելիքներ:
Մոդուլի տևողությունը	84 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է լիարժեքորեն տիրապետի «ԽԱՌ-3-08-004» և «ԽԱՌ-3-08-005» մոդուլներին:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանա խառատային մշակման տեխնոլոգիական պրոցեսի ընթացքում օգտագործվող հիմնական փաստաթղթերը և կարողան գործնականում դրանք կիրառել
Կատարման չափանիշներ	ա. Գիշտ է բացատրում երթուղային քարտը, որպես արտադրանքի պատրաստման տեխնոլոգիական պրոցեսի նկարագրություն, բ. Գիշտ է բացատրում օպերացիոն քարտը, որպես արտադրանքի պատրաստման տեխնոլոգիական պրոցեսի, անցումների բաժանված օպերացիաների նկարագրություն, գ. Գիշտ է ներկայացնում էսքիզների և սխեմաների քարտը, որպես տեխնոլոգիական պրոցեսի և նրա առանձին տարրերի գրաֆիկական պատկերացումը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Կարողանա ճիշտ տեղակայել և ամրապնդել նախապատրաստվածքը հաստոցի վրա
Կատարման չափանիշներ	ա. Գիշտ է ընտրում տեղակայման բազան, բ. Գիշտ է ընտրում չափման բազան, գ. Գիշտ է տարանջատում սևատաշ և մաքրատաշ բազաները, դ. Գիշտ է ամրապնդում նախապատրաստվածքը հաստոցի վրա (եռաբռունցք ինքնակենտրոնադրող կապիչում, կապիչի շրջված բռունցքներում, քառաբռունցք կապիչում, ցունգային կապիչում, կենտրոններում):
Ուսումնառության արդյունք 3	Կարողանա ճիշտ ընտրել կտրման ռեժիմները և իրականացնել հաստոցի հիմնական շարժումները
Կատարման չափանիշներ	ա. Գիշտ է միացնում և անջատում խառատային հաստոցը, բ. Գիշտ է ընտրում կտրման խորությունը սևատաշ մշակման համար, գ. Գիշտ է ընտրում կտրման խորությունը և անցումների քանակը մաքրատաշ մշակման համար, դ. Գիշտ է ընտրում մատուցումը սևատաշ մշակման համար, ե. Գիշտ է ընտրում մատուցումը մաքրատաշ մշակման համար, զ. Գիշտ է ընտրում կտրման արագությունը, է. Գիշտ է ընտրում հաստոցի իլի պտտման հաճախությունը, ը. Գիշտ է տեղաշարժում կտրիչը կտրիչակալում, թ. Գիշտ է իրականացնում հաստոցի հիմնական շարժումները, ժ. Գիշտ է մատուցում հովացնող հեղուկը մշակման գոտում, ի. Կարողանում է ապահովել աշխատատեղի մաքուր վիճակը:
Ուսումնառության արդյունք 4	Կարողանա ստուգել մշակված դետալների չափերի ճշգրտությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. Գիշտ է ստուգում մշակված մեքենամասի երկարությունը (ձողակարկնով, ձողախորաչափով, քանոնով, ձևանմուշով), բ. Գիշտ է ստուգում արտաքին տրամագիծը (ձողակարկնով, մանրաչափով, ինդիկատորային չափոցով, ճարմանդով), գ. Գիշտ է ստուգում առվակի խորությունը (ձողակարկնի խորաչափով, ձևանմուշով),

	դ. ճիշտ է ստուգում մշակված մակերևութների մաքրության աստիճանը:
Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնի հնարավոր խոտանի պատճառները և դրանց կանխման միջոցները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում գլանաձև մակերևութի հնարավոր խոտանի պատճառները, բ. ճիշտ է ներկայացնում խոտանների կանխման միջոցները, գ. ճիշտ է ներկայացնում ճակատային մակերևութի մշակման ժամանակ հնարավոր առաջացող խոտանների պատճառները, դ. ճիշտ է ներկայացնում խոտանների կանխման միջոցները, ե. ճիշտ է ներկայացնում կտորահատման ժամանակ հնարավոր խոտանների պատճառները, զ. ճիշտ է ներկայացնում խոտանների կանխման միջոցները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՊԱՐՈՒՐԱԿՆԵՐԻ ՄՇԱԿՄԱՆ ՀՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԽԱՈ-3-08-007
Մոդուլի նպատակը	Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը ձեռք կբերի խառատային հաստոցների վրա պարուրակների մշակման անհրաժեշտ հմտություններ և կիրառական գիտելիքներ:
Մոդուլի տևողությունը	64 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է լիարժեքորեն տիրապետի «ԽԱՈ-3-08-004», «ԽԱՈ-3-08-005» մոդուլներին:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանա պարուրակների տեսակները և նրանց երկրաչափական բնութագիրը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է նկարագրում պարուրակների տեսակները ըստ պրոֆիլի (եռանկյունաձև, սեղանաձև, ուղղանկյուն, հեռնաման, կլոր), բ. ճիշտ է նկարագրում պարուրակի տարրերը (պրոֆիլի անկյունը, պարուրակի միջին տրամագիծը, պրոֆիլի խորոթյունը, պարուրակի քայլը), գ. ճիշտ է նկարագրում մետրական, մոդուլային, դոլմական և պիտչային պարուրակները, դ. Գործնականում կարողանում է տարբերել պարուրակները ըստ իրենց տեսակների:
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ խառատային հաստոցներով պարուրակների մշակման ձևերը, գործիքները և հարմարանքները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում խառատային հաստոցների վրա պարուրակների մշակման ձևերը, բ. ճիշտ է ներկայացնում արտապարուրակիչների և ներպարուրակիչների կառուցվածքը, նրանցով խառատային հաստոցների վրա աշխատելու հարմարանքները, գ. Կարողանում է տեղակայել հաստոցների վրա հարմարանքները և պարուրակահան կտրող գործիքը, դ. ճիշտ է նկարագրում խառատային հաստոցների վրա պարուրակների մշակման կտրիչները, նրանց տեսակները, երկրաչափական բնութագրերը, ե. Կարողանում է կատարել խառատային հաստոցի վրա պարուրակահան կտրիչների ճիշտ ամրացումը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանա մշակված պարուրակների ստուգման գործիքները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է նկարագրում պարուրակների ստուգման գործիքները,

	բ. Կարողանում է կատարել արտաքին պարուրակների ստուգումը տարբեր գործիքներով, գ. Կարողանում է կատարել ներքին պարուրակների ստուգումը տարբեր գործիքներով:
Ուսումնառության արդյունք 4	Կարողնա խառատային հաստոցի վրա կատարել ներքին և արտաքին պարուրակների մշակում
Կատարման չափանիշներ	ա. Կարողանում է մշակել խառատային հաստոցի վրա տարբեր տեսակի ներքին պարուրակներ կտրիչներով, բ. Կարողանում է մշակել խառատային հաստոցի վրա տարբեր տեսակի ներքին պարուրակներ ներպարուրակահան գործիքներով (բացառությամբ կտրիչների), գ. Կարողանում է մշակել խառատային հաստոցի վրա տարբեր տեսակի արտաքին պարուրակներ կտրիչներով, դ. Կարողանում է մշակել խառատային հաստոցի վրա տարբեր տեսակի արտաքին պարուրակներ պարուրակահանման գործիքներով (բացառությամբ կտրիչների):
Ուսումնառության արդյունք 5	Իմանա պարուրակահանման ժամանակ առաջացած խտանները, նրանց առաջացման պատճառները և կանխման միջոցները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է նկարագրում պարուրակահանման ժամանակ առաջացող հնարավոր խտանները, բ. ճիշտ է բացատրում պարուրակահանման ժամանակ խտանների վերացման եղանակները, գ. Կարողանում է վերացնել պարուրակների ոչ բարդ խտաններ կտրիչների օգտագործմամբ, դ. Կարողանում է վերացնել պարուրակների ոչ բարդ խտանները պարուրակահան այլ գործիքներով:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԱՐՏԱՔԻՆ ԵՎ ՆԵՐՔԻՆ ՄԱԿԵՐԵՎՈՒՅԹԻ ԽԱՌԱՏԱՅԻՆ ՄՇԱԿՄԱՆ ՉՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԽԱՌ-3-08-008
Մոդուլի նպատակը	Ավարտելով այս մոդուլը՝ սովորողը ձեռք կբերի արտաքին և ներքին մակերևույթների մշակման անհրաժեշտ հմտություններ և կիրառական գիտելիքներ:
Մոդուլի տևողությունը	118 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է լիարժեքորեն տիրապետի «ԽԱՌ-3-08-005», «ԽԱՌ-3-08-006», «ԽԱՌ-3-08-007» մոդուլներին:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարարման արդյունքի արժեքի և անհատական արժեքի համաձայնեցման վրա:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել արտադրանքի պատրաստման տեխնոլոգիական պրոցեսի փաստաթղթերը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում երթուղային քարտը, նշելով արտաքին և ներքին մակերևույթների մշակման տեխնոլոգիական պրոցեսների նկարագրությունը՝ օպերացիաների տեխնոլոգիական հաջորդականությամբ, բ. ճիշտ է բացատրում օպերացիոն քարտը, ներկայացնելով տեխնոլոգիական պրոցեսի օպերացիաների հակիրճ նկարագրությունը, բաժանելով օպերացիաները ըստ անցումների, գ. ճիշտ է ներկայացնում և բացատրում էքիզների և սխեմաների քարտը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Ընտրել, տեղակայել և ամրապնդել նախապատրաստվածքը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ընտրում նախապատրաստվածքը, հաշվի առնելով արտադրանքի կիրառման բնագավառը և նվազագույն թափոններ ապահովելը, բ. ճիշտ է որոշում տեղակայումների քանակը, գ. ճիշտ է ընտրում տեղակայման բազան, դ. ճիշտ է ընտրում չափման բազան, ե. ճիշտ է բազայավորում նախապատրաստվածքը, զ. ճիշտ է տեղակայում և ամրապնդում նախապատրաստվածքը:

<p>ՈՒՏՈՒՆՄԱՌՈՒՅՄԱՆ արդյունք 3 Կատարման չափանիշներ</p>	<p>Ընտրել, տեղակայել և ամրապնդել կտրիչները հարմարաբերել կտրիչակալը</p> <p>ա. ճիշտ է ընտրում կտրիչը մշակվող մակերևույթի ձևից ելնելով, բ. ճիշտ է ընտրում կտրիչը նախապատրաստվածքի նյութից ելնելով, գ. ճիշտ է ընտրում կտրիչը մշակվող մակերևույթի որակից ելնելով, դ. ճիշտ է ընտրում կտրիչը մատուցման շարժման ուղղությունից ելնելով, ե. ճիշտ է տեղակայում և ամրապնդում կտրիչ (կտրիչները), հարմարաբերում կտրիչակալը:</p>
<p>ՈՒՏՈՒՆՄԱՌՈՒՅՄԱՆ արդյունք 4 Կատարման չափանիշներ</p>	<p>Ընտրել կտրման ռեժիմները և տեղակայել դրանք հաստոցի վրա</p> <p>ա. ճիշտ է ընտրում կտրման խորությունը սևատաշ (կոպտատաշ) ճակատային մշակման, շրջտաշման, երեսակի մշակման առավելի մշակման համար, բ. ճիշտ է ընտրում կտրման խորությունը և անցումների քանակը ճակատային մաքուր ենթակտրման համար, գ. ճիշտ է ընտրում հաստոցի իլի պտտման հաճախությունը, դ. ճիշտ է ընտրում մատուցումը սևատաշ ճակատային մշակման համար, ե. ճիշտ է ընտրում մատուցումը ճակատային մաքուր ենթակտրման համար:</p>
<p>ՈՒՏՈՒՆՄԱՌՈՒՅՄԱՆ արդյունք 5 Կատարման չափանիշներ</p>	<p>Մշակել արտաքին մակերևույթները</p> <p>ա. ճիշտ է գործարկում հաստոցը, բ. ճիշտ է տեղաշարժում կտրիչը կտրիչակալում (ճիշտ է կատարում կտրիչակալի հարմարաբերումը), գ. ճիշտ է իրականացնում անցումները, դ. ճիշտ է իրականացնում հովացնող հեղուկի մատուցումը մշակման գոտի, ե. ճիշտ է կատարում մշակված մակերևույթների չափերի միջանկյալ ստուգում, զ. Պահպանում է աշխատանքի անվտանգության կանոնները, է. ճիշտ է անջատում հաստոցի էլեկտրաշարժիչը, հանում է մշակված նախապատրաստվածքը, կտրիչները, ը. Կարգի է բերում աշխատատեղը, մաքրում է և յուղում հաստոցը, թ. Աշխատատեղում խնամքով դասավորում է նախապատրաստվածքները, մեքենաները, կտրիչները:</p>
<p>ՈՒՏՈՒՆՄԱՌՈՒՅՄԱՆ արդյունք 6 Կատարման չափանիշներ</p>	<p>Ընտրել, տեղակայել և ամրապնդել գայլիկոնը, անցքալայնիչը, կտրիչները, անցքակոկիչը</p> <p>ա. ճիշտ է ընտրում գայլիկոնը, անցքալայնիչը, ներտաշ կտրիչները, անցքակոկիչը, մշակվող ներքին մակերևույթի ձևից ելնելով, բ. ճիշտ է ընտրում գայլիկոնը, անցքալայնիչը, ներտաշ կտրիչները, անցքակոկիչը նախապատրաստվածքի նյութից ելնելով, գ. ճիշտ է ընտրում գայլիկոնը, անցքալայնիչը, ներտաշ կտրիչները, անցքակոկիչը, մշակվող ներքին մակերևույթի որակից (և մաքրությունից) ելնելով, դ. ճիշտ է ընտրում գայլիկոնը, անցքալայնիչը, ներտաշ կտրիչները, անցքակոկիչը մատուցման շարժման ուղղությունից ելնելով, ե. ճիշտ է տեղակայում և ամրապնդում գայլիկոնը, անցքալայնիչը, ներտաշ կտրիչները, անցքակոկիչը:</p>
<p>ՈՒՏՈՒՆՄԱՌՈՒՅՄԱՆ արդյունք 7 Կատարման չափանիշներ</p>	<p>Ընտրել կտրման ռեժիմները և տեղակայել դրանք հաստոցի վրա</p> <p>ա. ճիշտ է բացատրում կտրման խորությունը նախնական և վերջնական գայլիկոնման համար, բ. ճիշտ է ընտրում հաստոցի իլի պտտման հաճախությունը, գ. ճիշտ է ընտրում մատուցումը նախնական և վերջնական գայլիկոնման համար, դ. ճիշտ է ընտրում կտրման խորությունը, մատուցումը և հաստոցի իլի պտտման հաճախությունը անցքալայնացման համար, ե. ճիշտ է ընտրում կտրման խորությունը, մատուցումը և հաստոցի իլի պտտման հաճախականությունը ներտաշ կտրիչներով, գլանաձև անցքերի ներտաշման, առավելների և երեսակների համար,</p>

	գ. ճիշտ է ընտրում կտրման խորությունը, մատուցումը և հաստոցի իլի պտտման հաճախականությունը անցքերի ճիշտ մաքրանշակելու համար:
Ուսումնառության արդյունք 8 Կատարման չափանիշներ	Մշակել ներքին մակերևույթները ա. ճիշտ է գործարկում հաստոցը, բ. ճիշտ է տեղաշարժում շաղափը, գ. ճիշտ է իրականացնում հովացնող հեղուկի մատուցումը, դ. Շիշտ է տեղաշարժում անցքալայնիչը, ե. ճիշտ է տեղաշարժում ներտաշ կտրիչը (ճիշտ է կատարում կտրիչակալի հարմարաբերումը), զ. ճիշտ է իրականացնում անցումները, է. ճիշտ է տեղաշարժում անցքակոկիչը, ը. ճիշտ է կատարում ներքին անցքերի չափերի միջանկյալ ստուգումը, թ. Պահպանում է աշխատանքի անվտանգության կանոնները, ժ. ճիշտ է անջատում հաստոցի էլեկտրաշարժիչը, հանում է մշակված նախապատրաստվածքը, կտրիչները, ի. Կարգի է բերում աշխատատեղը, մաքրում է և յուղում հաստոցը, լ. Աշխատատեղում խնամքով դասավորում է նախապատրաստվածքները, մեքենաները, կտրիչները:
Ուսումնառության արդյունք 9 Կատարման չափանիշներ	Ստուգել արտաքին և ներքին մակերևույթների արտաքին և ներքին չափերի ճշգրտությունը, մշակված դետալի համապատասխանությունը տեխնոլոգիական փաստաթղթերի նորմերին և պահանջներին ա. ճիշտ է ստուգում մշակված մեքենամասի երկարությունը (ծողաչափով, ձողախորաչափով, քանոնով, ձևանմուշով), բ. ճիշտ է ստուգում արտաքին տրամագիծը (ծողակարկինով, մանրաչափով, ինդիկատորային չափոցով, կալիբրաչափոցով), գ. ճիշտ է ստուգում առվակի խորությունը (ծողակարկինի խորաչափով, ձևանմուշով), դ. ճիշտ է ստուգում մշակված մակերևույթների ձևը և որակը, ե. ճիշտ է ստուգում ներքին անցքի տրամագիծը (ծողակարկինով, միկրոմետրական ներչափիչով, ինդիկատորային ներչափիչներով), զ. ճիշտ է ստուգում ներքին անցքի տրամագիծը կալիբր-խցանով, է. ճիշտ է ստուգում ներքին առվակի և ներտաշվածքի լայնությունը (ծողակարկինով, ձևանմուշով), ը. ճիշտ է ստուգում ներտաշվածքի տրամագիծը (կորակարկինով, հատուկ շուրթերով ձողակարկինով), թ. ճիշտ է ստուգում մշակված մակերևույթների ձևի և որակի համապատասխանությունը տեխնոլոգիական փաստաթղթերի նորմերին և պահանջներին:
Ուսումնառության արդյունք 10 Կատարման չափանիշներ	Ներկայացնել հնարավոր խոտանի պատճառները և դրանց կանխման միջոցները ա. ճիշտ է ներկայացնում գլանաձև մակերևույթի հնարավոր խոտանի պատճառները, բ. ճիշտ է ներկայացնում խոտանների կանխման միջոցները, գ. ճիշտ է ներկայացնում ճակատային մակերևույթի՝ մշակման ժամանակ հնարավոր առաջացող խոտանների պատճառները, դ. ճիշտ է ներկայացնում խոտանների կանխման միջոցները, ե. ճիշտ է ներկայացնում կտորահանման ժամանակ հնարավոր խոտանների պատճառները, զ. ճիշտ է ներկայացնում խոտանների կանխման միջոցները, է. ճիշտ է ներկայացնում անցքեր գայլիկոնելիս առաջացող հնարավոր խոտանների պատճառները, ը. ճիշտ է ներկայացնում խոտանների կանխման միջոցները, թ. ճիշտ է ներկայացնում անցքալայնման գործընթացում հնարավոր խոտանների պատճառները,

	<p>ժ. ճիշտ է ներկայացնում խոտանների կանխման միջոցները, ժա. ճիշտ է ներկայացնում անցքակրկման ժամանակ առաջացող հնարավոր խոտանների պատճառները, ժբ. ճիշտ է ներկայացնում խոտանների կանխման միջոցները:</p>
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ՏԻՊԱՅԻՆ ՄԵՔԵՆԱՄԱՍԵՐԻ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՎԱԾՔՆԵՐԻ ԽԱՈՍԱՅԻՆ ՄՇԱԿՄԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԽԱՈ-3-08-009
Մոդուլի նպատակը	Ավարտելով այս մոդուլը՝ սովորողը ձեռք կբերի մի քանի տիպային մեքենամասերի նախապատրաստվածքների խառատային մշակման տեխնոլոգիական գործընթացների վերաբերյալ անհրաժեշտ հմտություններ ու կիրառական գիտելիքներ:
Մոդուլի տևողությունը	50 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է լիարժեք ուսումնասիրած լինի «ԽԱՈ-3-08-007» և «ԽԱՈ-3-08-008» մոդուլներին:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1 Կատարման չափանիշներ	Ներկայացնել խառատային հաստոցների վրա մշակվող մեքենամասերի և նախապատրաստվածքների ստորաբաժանումը ա. ճիշտ է ներկայացնում և բնութագրում կլոր ձողերի դասի մեքենամասերը, բ. ճիշտ է ներկայացնում և բնութագրում սնամեջ գլանների դասի մեքենամասերը, գ. ճիշտ է ներկայացնում և բնութագրում սկավառակների դասի մեքենամասերը, դ. ճիշտ է ներկայացնում և բնութագրում ոչ սիմետրիկ դասի արտակենտրոն և իրանային մեքենամասերը:
Ուսումնառության արդյունք 2 Կատարման չափանիշներ	Մշակել տեխնոլոգիական փաստաթղթերին համապատասխան ձողային նախապատրաստվածքից բաժակ ա. ճիշտ է ներկայացնում և բացատրում տեխնոլոգիական փաստաթղթերը, բ. ճիշտ է տեղակայում և ամրապնդում նախապատրաստվածքը, գ. ճիշտ է ընտրում, տեղակայում և ամրապնդում կտրիչները, դ. ճիշտ է ընտրում կտրման ռեժիմները, ե. ճիշտ է մշակում արտաքին մակերևույթները (շրջտաշում, ճակատների մշակում, երեսակի մշակում, կտրում), զ. ճիշտ է մշակում ներքին մակերևույթները (գայլիկոնում, ներտաշում), է. Պահպանում է աշխատանքի անվտանգության կանոնները, ը. ճիշտ է անջատում հաստոցը, հանում մշակված մեքենամասը, կտրիչը, թ. Ապահովում է աշխատատեղի մաքուր վիճակը, կարգի է բերում, մաքրում և յուղում է հաստոցը, ժ. Աշխատատեղում խնամքով դասավորում է նախապատրաստվածքները, դետալները, կտրիչները, հարմարանքները:
Ուսումնառության արդյունք 3 Կատարման չափանիշներ	Մշակել տեխնոլոգիական փաստաթղթերին համապատասխան ականոց տիպի մեքենամաս ա. ճիշտ է ներկայացնում և բացատրում տեխնոլոգիական փաստաթղթերը, բ. ճիշտ է տեղակայում և ամրապնդում նախապատրաստվածքը, գ. ճիշտ է ընտրում, տեղակայում և ամրապնդում կտրիչները, դ. ճիշտ է ընտրում կտրման ռեժիմները, ե. ճիշտ է մշակում արտաքին մակերևույթների (ճակատների ենթահատումը, մակերևույթների շրջտաշումը, կտրումը), զ. ճիշտ է մշակում ներքին մակերևույթները (անցքերի շոշափումը, կոների ներտաշումը, մակերևույթների շրջտաշումը, երեսակների շրջտաշումը), է. Պահպանում է աշխատատեղի անվտանգության կանոնները, ը. ճիշտ է անջատում հաստոցը, հանում մշակված մեքենամասը, կտրիչը, թ. Ապահովում է աշխատատեղի մաքուր վիճակը, կարգի է բերում, մաքրում և յուղում է հաստոցը, ժ. Աշխատատեղում խնամքով դասավորում է նախապատրաստվածքները, դետալները, կտրիչները, հարմարանքները:

Ուսումնառության արդյունք 4 Կատարման չափանիշներ	Մշակել տեխնոլոգիական փաստաթղթերին համապատասխան ձողային նախապատրաստվածքից «մատ» տիպի մեքենամաս ա. ճիշտ է ներկայացնում և բացատրում տեխնոլոգիական փաստաթղթերը, բ. ճիշտ է տեղակայում և ամրապնդում նախապատրաստվածքը, գ. ճիշտ է ընտրում, տեղակայում և ամրապնդում ու հարմարաբերում կտրիչները, դ. ճիշտ է ընտրում կտրման ռեժիմները, ե. ճիշտ է մշակում (մաքուր ենթակտրում ճակատը, մաքուր շրջտաշում երկարությամբ, մաքուր շրջտաշում երեսակը, մաքուր տաշում առվակը), զ. Պահպանում է աշխատանքի անվտանգության կանոնները, է. ճիշտ է անջատում հաստոցը, հանում մշակված մեքենամասը, կտրիչը, ը. Ապահովում է աշխատատեղի մաքուր վիճակը, կարգի է բերում, մաքրում և յուղում է հաստոցը, թ. Աշխատատեղում խնամքով դասավորում է նախապատրաստվածքները, դետալները, կտրիչները, հարմարանքները:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԽԱՆՈՍԱՅԻՆ ՀԱՍՏՈՑՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ՇԱՀԱԳՈՐԾՍԱՆ ՀՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԽԱՆ-3-08-010
Մոդուլի նպատակը	Ավարտելով այս մոդուլը՝ սովորողը ձեռք կբերի խառատային հաստոցների արդյունավետ շահագործման անհրաժեշտ գիտելիքներ, հմտություններ և կիրառման կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	48 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է լիարժեք ուսումնասիրած լինի «ԽԱՆ-3-08-004» մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1 Կատարման չափանիշներ	Կարողանա ստուգել հաստոցի ճշգրտությունը ա. Կարողանում է ցուցասարքի օգնությամբ ստուգել առջևի թամբի իլի կենտրոնավորող վզիկի շառավղային խփոցները, բ. Կարողանում է ճշգրիտ գլանաձև շտկոցի ու ցուցասարքի օգնությամբ ստուգել առջևի թամբի իլի և ետևի թամբի շարժական բռնիչի առանցքների համառանցքությունը, գ. Կարողանում է գլանաձև շտկոցի և ցուցասարքի միջոցով ստուգել առջևի թամբի իլի առանցքի և սուպորտի երկայնակի տեղաշարժման ուղղության զուգահեռությունը:
Ուսումնառության արդյունք 2 Կատարման չափանիշներ	Կարողանում է օգտվել խառատային հաստոցի անձնագրից և շահագործման ուղեցույցից ա. Կարողանում է շարադրել հաստոցի " Շահագործման ուղեցույցի " բովանդակությունը, բ. Կարողանում է շարադրել հաստոցի անձնագրի բովանդակությունը, գ. Ըստ անձնագրի ճիշտ է ներկայացնում հաստոցի նորոգման, կարգավորման, յուղի փոխման, լրացման և խնամքի կանոնները:
Ուսումնառության արդյունք 3 Կատարման չափանիշներ	Իմանալ հաստոցների յուղման հիմնական կետերը և յուղելու պարբերականությունը ա. Ճիշտ է նկարագրում հաստոցի յուղման համակարգի աշխատանքի սկզբունքը, բ. Ճիշտ է շարադրում քամիչի տարրերի վլացման եղանակները, կարողանում է քանդել և հավաքել քամիչը, գ. Ճիշտ է ներկայացնում յուղի փոխման պարբերականությունը, կարողանում է ստուգել յուղի մակարդակը և անհրաժեշտության դեպքում լրացնել, դ. Գիտի հաստոցի յուղման կետերը և յուղման միջոցները, կարողանում է յուղել կառնի ուղղորդները և լայնակի սահիչները:
Ուսումնառության արդյունք 4 Կատարման չափանիշներ	Իմանալ հաստոցի խնամքի հիմնական կանոնները ա. Ճիշտ է շարադրում մինչև հերթափոխը սկսելը հաստոցի ընդունման կարգը: Կարողանում է ստուգել հաստոցի

	<p>ընդհանուր վիճակը, շարժիչի միանալը, ֆրիկցիոնի աշխատանքը, փոքր պտուտաթվերով հաստոցի տարբեր մասերից եկող աղմուկի առկայությունը, դիտման ապակիով յուղի մակարդակը, քսուքահովացման համակարգի աշխատանքը, զննում է հենոցի ուղղորդների և սուպորտի սահիչների վիճակը,</p> <p>բ. Ստուգում է անվտանգ աշխատանքի միջոցների առկայությունը,</p> <p>գ. Ճիշտ է շարադրում հաստոցի յուղման եղանակներն ու պարբերականությունը,</p> <p>դ. Ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի ժամանակ հաստոցի ուղղորդների վրա նախապատրաստվածքներ, դետալներ, կտրող և չափող գործիքներ դնելու անթույլատրելիությունը,</p> <p>ե. Ճիշտ է ներկայացնում կտրիչակալի հետ վարվելու և մաքրելու կանոնները,</p> <p>զ. Իմանում և պահպանում է նորոգման ու սպասարկման ժամանակ հաստոցի աշխատանքը դադարեցնելու պահանջը,</p> <p>զ. Իմանում է աշխատանքից հետո հաստոցը մաքրելու, տաշեղը հավաքելու, ուղղորդները յուղելու և հաստոցը հաջորդ հերթափոխին հանձնելու կարգը:</p>
--	--

Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1210 «Մետաղների մեխանիկական մշակում հաստոցների և գծերի վրա» մասնագիտության «Խառատ» որակավորման օրինակելի ուսումնական պլան

N	Առարկայախմբեր, առարկաներ և մոդուլներ	Շաբաթների թիվը	Ուսանողի առավելագույն բեռնվածությունը, ժամ	Պարտադիր լսարանային պարապմունքներ ժամ	Ուսուցման երաշխավորվող տարին
	Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ տնտեսագիտական				
1	Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքներ		108	72	1
2	Օտար լեզու		90	60	1
3	Իրավունքի հիմունքներ		54	36	1
4	Քաղաքագիտություն և սոցիոլոգիայի հիմունքներ		26	18	1
5	Պատմություն		54	36	1
6	Ֆիզիկական կուլտուրա		68	68	1
	Ընդամենը		400	290	
	Մաթեմատիկական և ընդհանուր բնագիտական				
1	Էկոլոգիայի հիմունքներ		54	36	1
2	Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր		26	18	1
	Ընդամենը		80	54	
	Առանցքային հմտություններ				
1	Անվտանգություն և առաջին օգնություն		52	36	1
2	Հաղորդակցություն		52	36	1
3	Աշխատանքային խնդիրներ		52	36	1
4	Համակարգչային օպերատորության հիմունքներ		80	54	1
	Ընդամենը		236	162	
	Ընդհանուր մասնագիտական				
1	Ճարտարագիտական գրաֆիկա		74	50	1
2	Թույլտվածքներ և նստեցվածքներ, չափիչ գործիքներ և չափումների տեխնիկա		60	40	1
3	Նյութագիտության հիմունքներ		96	64	1
	Ընդամենը		230	154	
	Հատուկ մասնագիտական				
1	Խառատային մշակման և տեխնոլոգիական գործընթացների սկզբունքները		108	72	1
2	Հարմարանքների և կտրող գործիքների ընդհանուր բնութագիրը և օգտագործման հմտությունները		134	90	1
3	Խառատային մշակման ընդհանուր հմտություններ		126	84	1
4	Պարուրակների մշակման հմտություններ		96	64	1
5	Արտաքին և ներքին մակերևույթների խառատային մշակման հմտություններ		176	118	1
6	Տիպային մեքենամասերի նախապատրաստվածքների խառատային մշակման հիմունքներ		74	50	1
7	Խառատային հաստոցների արդյունավետ շահագործման հմտություններ		70	48	1
	Ընդամենը		784	526	
	Ընտրովի		57	38	
	Պահուստային ժամաքանակը				
	Ընդամենը	34	1787	1224	
	Արտադրական պրակտիկա	4			
	Միջանկյալ ատեստավորում	3			
	Պետական ամփոփիչ ատեստավորում	2			
	Ընդամենը	43			